

ՅՈՒՅԱԿ ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Գ. ԿԻԻԼՊԷՆԿԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻ

ՀԱՅԵՐԷՆ ՀԱՏՏԻՊ ԳԻՐՔԵՐՈՒ

(1512 — 1800)

181

ՅՈՒՂԱՆԷՍ ՎՐԴ. ՀԱՆՆԱ. ԳԻՐՔ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ. Կ. Գալս, ապ. Աստուածատուր Կոստանդնուպոլսեյ, 1734, 378 էջ.

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐՔ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԵՐՈՆԵ ԵՒ ՄԵՆԻ ՔԱՂԱՔԻՍ ԱՍՏՈՒԾՈՆ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻԱ, և՛ որքոյ Տնօրինականց Տեղեաց Տեան մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի.

Հաւաքեալ վաս իրախնայութեան Տէրութեան Ուխտաւոր Մահեկանց, Որք Հաւատով Յաւով և Միմով գիտնն առ Սուրբ Քաղաքս Երուսաղէմ եմով և ցամաքով յազազս հոգեւոր վաճառականութեան տեղին Մարգարէին, այս է շնորհաց գանձելոյ ի սմա. և ընդունելոյ զգաւութեան մեղաց ի ձեռն Աստուածութեան և Ողորմութեան:

Նորադէս շարագրեցաւ ի փառս Աստուծոյ և՛ ամենայն որդեցի, և՛ ի Պատիւ ազգիս Հայոց, յամենեւն Յովնանէն Հաննայ վերածայնեալ գործակալ Ծառայէ որբոյն Յակոբայ Սաղիմալոյ:

Ի Հայրապետութեան որբոյն էլժիաննի՝ Տեան Կարապետի Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց, Յեղիակոպոսապետութեան Աստուածայնոյ երուսաղէմի Առն աստուծոյ Տեան Գրիգորի Մեծի Բարսեղականի և Սրբոց երանեալ Պատրիարքի Քրիստոսանիստ որբոյն Աթոռայ Եղբոր տեան Վինակի ամենայն Հայոց, և՛ ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ Մեծի Ժայռաբազարին Տեան Յովնանէն Սըլանկադոյն և՛ Աստուածաբան Վարդապետի, և՛ որբոյն Երուսաղէմի բազմաշխատ այցելուի:

Յամի տեան 1727, և՛ ի Քուլայ մերում 1170: Յովնադիք ա ի սուրբ քաղաքս Երուսաղէմ:

Յիշատակարան Տղեցման Գրքոյն:

Ողորմութեանքն աստուծոյ յանդ իշխող աւարակեալ աղբուծն զառմայնութեան զբազայն աստուածայնն սուրբ քաղաքին Երուսաղէմի, և՛ ամենայն սուրբ Տնօրինական տեղեաց տեան մերոյ յիսուսի Քրիստոսի:

Ի Հայրապետութեան որբոյն էլժիաննի՝ տեան Աբրահամա ամենայն Հայոց Սըրբազան Կաթողիկոսի: Եւ ի Հայրապետութեան սուրբ քաղաքին Երուսաղէմի տեան Գրիգորի Սրբեմէնեցալ Աստուածաբան Վարդապետի և՛ Արժանաւոր Պատրիարքի: Եւ ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ տեան Յաննիսի ամենիմաստ և՛ Աստուածաբան Վեճ Վարդապետի, և՛ սուրբ տեղեացն այցելուի:

Ի Քուլականի մերում, շննգին. և՛ ի Յուլիոյն իլ:

Եւ աղեցաւ աս՝ կամօք և՛ ըլժանեց տեան զրիգորի վերայիւնցելոյ, Որ վասն առաւել սիրոյն որբոյն Երուսաղէմի, սիրաւորի ստիպմամբ յորդորեաց զհոգեկնն որդին իւր ըզհննէ Յաննիէն Աստուածաբան Վարդապետան, որ էր իւր Աթոռակալ և՛ յոյժ սիրելի, շաբաղեւ զգրեց զայս համառօտ սեճի:

Եւ նորա յանձն տանալ՝ մինչ զրաւումն եղև շարագրութեան, եւ՛ հրաման սուրբ Հայոց մեր առլ զառ ի աղբուծն: Եւ մինչ ի կոստանդնուպոլսի ի սկսիլն էաք աղեցմանն, հնաս վարձանն այն խոհեմադոյն աթոռակալն ի սուրբ Երուսաղէմ. ի ինիկ քաղաքի իւրում

ուր ծննդւն էր եւ մեծայւ: Յորմէ սուգ ծննդ եղեւ սուրբ Հօրս մերում տեսնեմ Գրիգորի: զի յոյժ խնկմաւթեամբ վարէր զսուրբ աթոռն սրբոյն Յակօբայ: Որոյ Հոգւոյն ողորմեացի զրբիտոսս աստուած մեր: եւ յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի: Ամէն:

Արդ՝ որք ընթեռնուց զսա՛ եւ վայելէք ի քաղցրութենէ սրբին, յիշեալէք ի մաքուր աղօթս մեր զվերոյիշեցեալ Սրբազան Հայրս մեր, եւ զիւր Հանգուցեալ սիրելի Հոգեծին որդին զգրգոյս լարադրողն:

Եիշեալէք եւ զսուրբ Յակօբայ միաբան եւ զործակալ զմահտեօ յակօր ամուսնայն:

Որ յետ աղպիլ տալոյ վերոյդրեալ սուրբ Հօրս մեր զայս դիրքս յիւր ընչեցն Հինգ Հարիւր Հաս ձեռամբ եւ Հոգարարծութեամբ վերոյիշեցեալ յակօր ամուսնային: Կամեցաւ եւ ինքն յակօր ամուսնայն լինիլ եւ յիշատակ ինքեան ի սոյն դրեանց, եւ ետ աղպիլ յիւր ընչեցն եւս եօթն Հարիւր Հաս վասն սիրոյ սրբոյ: Երուսաղէմի եւ սրբոյն Յակօբայ: Ուստի որք ընթեռնուց զսա՛ եւ քաղցրանայք Հոգւով, յիշեալէք եւ զսա՛ եւ զմեղան սոքա եւ զամեարք ընթեռնուց զսա՛ եւ քաղցրանայք Հոգւով, յիշեալէք եւ զսա՛ եւ զմեղան սոքա եւ զամեանայն ննկեցեալն ի զբիտոսս յիտուս ի սէր մեր: Որում փառք բաւականն յաւիտեանց: Ամէն:

Եիշեալէք եւս զանպիտան ծառայս մեր զսաղմամեղ աղպադրող սրբն մահտեօ աստուածաւոր: եւ զանպիտան ծնողն իմ առ զբիտոսս զկարապետն եւ զմարեման: Եւ զորդեանն իմ զսրբացաւ յովհաննէն, զանձանիկ յառարատապան ծառայս մեր ամենեցուն:

Նաեւ զայնառանգն զսրբաբանին իմոյս, զհեղինակացի տեղացու զաջարեան, եւ զվանեցի առաքիտան, Եւ յիշողն բարութեանց զարգեւաւորան աստուած տաց ձեզ եւ մեզ զվարժա բարեաց ի միտանգամ զալոսեանն իւրում, Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մասնադարան

956-956 Հա

182

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԴԳԻՐ. ՅԱՂԱՐԱՆ: Կ. Պոլիս, ապ. Առաքելաւոր Կոստանդնուպօլսեցի, 1734, 122 + 8 էջ. = 128 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Ինկեմ:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Տպեցաւ Փռքիկ Տաղարան, ի Հայրապետութեան սրբոյ էջմիածնի՝ Տեսան Արաւմա Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայաց: Եւ ի Գառաբարդութեան սրբոյն Երուսաղէմի՝ եւ Կոստանդնուպօլսի՝ Տեսան Գրիգորի Կ. Տեսան Յովհաննիս Սրբազան Եպիսկոպոսացն եւ Առաքելաւորն Վարդապետացն:

Ի Տպարանի Կարապետի սրբւոյ աստուածաբար:

Ի Կոստանդնուպօլսի: Ի Թուին 1183ին: Յուլիս 31

ԵԱՆՈԹ:

Նայմ գրքին հետ կազմուած է Մարտիրոս Դպրի 1734-ին ապաւ զԳիրք փոքրիկ ուր կայի Տաղարանը:

Կիւլպէնկեան Մասնադարան

264.4

1734

183

ԳԻՐԲ ՓՈՂԻՐԻԿ ՈՐ ԿՈՅԻ ՏԱՂԱՐԱՆ: Կ. Պոլիս, ապ. Մարտիրոս Դպրի, 1734, 152 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ՓՈՔՐԻԿ ՈՐ ԿՈՉԻ ՏԱՂԱՐԱՆ Տպեցեալ է Կոստանդնուպոլիս Քաղաքի:

Հրամանաւ նորին Պատրիարքի տեսն Յունիկի մանկիմաստ եւ տառուածարան վարդապետի:

Ի Թւին Հայոց չՅճճ:

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Ան Հնքերցոզալ:

Կարգութեամբն տառուծայ եւ ձեռնաւորութեամբն Հուլայի սրբոյ տեսնելով նաւաւութիւն իմ է Հուլայի սրբեկաց, (սրբազան Հօրն իմոյ տեսն Յունիկաւ արէի եւ պատեալի եպիսկոպոսին մեծի պաշտոյ) զերգս եղանակաւորս՝ եւ զսարճատիթս Հարեալ է սիրոյ սոցին եւ նաւաւ Հոգի Մահանի Ալէքսանտրոս պիտակ նոյնոյ է վերայ գրեցելոյ ետաւ զսոսին ապագրել իմովս արդեամբք եւ զայիւք, ըստ իմոյ սարսկի կարգութեան եւ նոյնս յիշել զնաւաւութիւնս ի սիրտէր Հարցոյ իմոյ եւ եղարցոյ՝ ի վայելելն մեր ի յայտ սարսկաւթ եւ Հոգիտան երգարանէս, նաեւ զիմայինն զամենեւին Հանգերն ծնալոց եւ ննջեցելովք: Երեւոյնք եւս եղբոր սրգին իմ սթամեայ զհենգանի Տիրացու Յարութիւն սր է ի ջանս սաման. սր եւ յիշալքս՝ փշեալ լիլիք է քրիտառէ յիսուով սր է օրհնեալ յալիտանս յալիտանից Ամէն:

Էջ 148-150

ՅՈՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Յիշատակարան ապագրալի:

Տպեցաւ փոքրիկ եւ զհեցեղաբարձր Տաղարանիկս ի Հայրապետութեան տեսն Արարւմաւ Սրբազան Կաթողիկոսի ամենայն Հայոց: Ներ ապարանեալ Մահանի Մարտիրոս չնիին զպրիս:

Ուստի Հայոցն սրք զիպիւք Յիշել զիս եւ զարդեակն իմ զԱրարիկն եւ զԱրարիկն Հանգերն ննջեցելովք ծնալոցս իմովք:

Այլեւ յիշեցէք եւ զսթամակէր մշակս իմ զսիրեցեալս զգեարարցոյն Տիրացու Անտոնն՝ զարարգրեցն ապագրութեան զբաց տնտեսիք տգնութեամբ:

Ընդ նմին եւ զարարաւ եղբայրն նորին զՏիրացու Յայնիկն՝ զբնաւորս ապառն նրն ինջեցելովն Հանգերն: Եւ զուք յիշալքս՝ յիշեալք լիլիք է քրիտառէ Ամէն:

Էջ 151-152

ԵԱՆՈԹ.

Իր հետ կազմուած է Մանուէլ Սրմաշէշի 1732-ին ապուած զծրգարան հակիրճը: Իսկ երկրորդ օրինակ մը՝ 1734-ի Պապուստար Գալքի շնորհաբանիքն հետ:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264.4

1734

ԳԵՈՐԳ ՎՐԴ. ՄԱԼԱՅԻՄ. ԳԻՐԲ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԻՄ ԵՐԿԱՐԱԿԱՆԱՅ. Կ. Պալատ, ապ. Մարտիրոս Դպիր, 1734, 256 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԻՄ ԵՐԿԱՐԱԿԱՆԱՅ. Երարգրեցեալ Գեորգ Վարդապետի Կոստանդնուպոլիսեայ միւլէյիմ աշխ. կոչեցելոյ:

Տպեցեալ ի Վեհապետութեան իմաստափառ և սրբազան բաղիւնքի տեսնեմ Արքայա-
մատ Կաթողիկոսին: Խնքազլոյս և Տիեզերական Հայրապետին ամենայն Հայոց:

Ս: ի պատրիարքութեան երկուց արքայ Սրբապետին: Եւ Կոստանդնու-
պոլսոյ տեսնեմ Գրիգորի և տեսնեմ Ովաննուս արքեպիսկոպոսայ: Ի Բըւին մերոյ ռնձգ: Ի
փետրվարի ծր:

ՌԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան տպեցելոյ Գրքոյոյ:

Փառք...

...Որ ետ մեզ յետեալ և Նըւստո ծառայիցս զօրութիւն և կարողութիւն առողջու-
թիւն և սեղնութիւն ... առ ի յաւարտ անել զտպեցումն այս նոր և չքեղ չակաճառու-
թեան Գրքին՝ որ ընդդէմ երկարակաց խորի տառուածաբանական սեխի, չառնել՝ և չամա-
ռատ վարդապետութեամբ, ջատագովելով ճշմարտութեան հաստատոյ առաջին և հին աւան-
դութեան ամենասուրբ եկեղեցւոյս լուսաւորադասան ազգիս Հայոց:

Որոյ օգտակարութեան և շահաւէտութեան տեսնեցեալ, մեռն հարկ ի զործ աղ-
պեցելոյ սորա Թափեալ և սփռեալ արդիւնն ոչ ոսկաւս ի զործ պիտոյիցն, ամենապատուելի
և յորժ մեծարելի ուղղափառ և ուղղադասան այրն լուսաւորածին՝ այսինքն, կենարացի
Մահապի Սարգիս զաւֆախ խոհմն և հանճարեղն և տնայինն ի մէջ ազգին մերոյ:

Քանզի ո՛չ թէ դիտաւորութեամբ այնու՝ զի ի սմանէ շահս ինչ մարմնականս յաւել-
ցէ ք զայս և յըստացուածն իւր, (զի ըստ աղեցելոյ պարզեակաց տառուածոյ՝ աղէն իսկ
անկարօս լիւր, այլոց ևս կարգ իսկ է մեռնաւս լինիլ օգտակարութեամբ ըստ լափոյն,) այլ
զի սարածելիք ասէ տա ի մէջ ազգիս. սրգէս զի ամենայն ոչ ընթերցեալ զսո, զդւլանցի
ի մոլորեցուցչաց. սրգ յորժամ սարգեալ մանեմ ի մէջ մեր առ ի սրբալ գմից:

...Վասն որոյ՝ ո՛ր ժամ տառուածաւոր և բարեմիտ ընթերցողը՝ յորժամ ըստանայ
զսո, կամ ընթերցայ, և կամ շահէ ինչ ի սմանէ, յիշեցէ ք ուսը աղթս մեր՝ զայն
ստաւաճատը և բարեպաշտ իշխանն՝ ըզկեառացի Մահապի Սարգիս խաւֆախ, հանդերձ
ամենայն յեղիցեղովք իւրովք. և առցէ նմա տէր զինանս երկարս միշեւ ի խորին ծննդա-
թիւն իւր:

Յիշեցէ նաեւ զբարեխնդր՝ զխոհմամիտ՝ և զհանճարեղ զարգեակս նորին զՏիրացու
Գէորգի. և զՏիրացու Արքունամի. սրգ վառեցան ի սէր տպեցման սորա. զերկն և զայնա-
տանս ո՛չ սոկաւս կրեցին միշեւ ի լրումն աւարման սորա:

Որոց հաստացէ տէր վարձս՝ ըստ վաստակց իւրեանց. և պահեցէ ի ծոց սուրբ ե-
կեղեցւոյ ի բազմօրեայ կեանս անդորրականն և խաղաղականն, ի շնորհս զթութեան իւրոց:

Այլեւ յիշեցէ և զամենաաւարտ և զհեզակող զՏիրացու Մինասն ննկեցելովք
հանդերձ, որ շատ անգամ անմանձիւ երթեւեկութեամբ ի զործ սորա աշխատեցաւ:

Սուս առաւել յիշեցէ և զամօրէն ննկեցեալ իմ ապագրեղոյն սորա՝ զհայրն իմ ըզ-
մահանի Սարգիսն. և զեղբայրն իմ զԳէորգն այլովք հանդերձ:

Ս: զկնի յիշեցէ և զանժամատ և զանդրաման ծառայո մեր զՄարտիրոս զպիտ մեղ-
սաման, հանդերձ սրկեղծ իմովք Սեբաղիւնի և Սարգիսի: Քանզի ի զործ սորա, եթէ ի
սրբապետութեան, և եթէ ի համարարացութեան վկայութեանց՝ զաշխատանս յազուած ընկալոյ
միով եւեթ օրինակաւ ըստ տկար կարեաց իմոց. որ եւ սխալածաց իմոց՝ ներկէ ժամ ի բա-
րեւէր եղարցող իմոց:

Յիշեցէ և զարագածող և զարամազարդ կապարեղինաց զորո՝ զհլու և զհոգաւանն
իմ միշտ զՏիրացու Անանիս:

Նաեւ զվերաբերողն զհեւթաւր Թանաքն ի շարագրեցեալ զերն՝ զՏիրացու Ստեփան-
նոսն՝ զբաշտողին, և զարեական ամեն:

Յիշեցէ և զգրիւնին իմ զՏիրացու Խաչերի. որ նա եւս մերթ ի զիպող ժամուս
անյապով զաչ և հասնի ի զործ ինչ պիտոյիցս:

Յիշեցէ միշեալ ի միշտ ի ջրխոտան:

Կիւպէնկեան Մասնադարան

280-155 ԳՖ

185

ՎԱՐԳԱՆ ՎՐԴ. ՄԱՐԱԹԱՅԻ. ԳԻՐԲ ԱՂՈԹԻՑ, Կ. Գուլիս, աղ. Մարտիրոս Գրիգոր, 1734, 484 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԱՂՈԹԻՑ. Արարեայ երանելւոյն Վարդանայ Վարդապետին: Եւ աղեցեայ ի Հայրապետութեան տեսան Արարեայն սրբազան Կաթողիկոսին:

Եւ ի պարտադրութեան երկուց աթոռոց սուրբ երուսաղէմայ եւ Կոստանդնուպոլսոյ տեսան Գրիգորի եւ տեսան Ովաննիսի սաստաւծարան Վարդապետաց, ի Թաղանին մերոյ. ռնճգ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Գրիգոր:

Շնորհիւ տաննաւորք Հոգւոյն տառաւնոյ, եւ բարեխոսութեամբ սրբունւոյ Առաւուծաննին, եւ Համայն սրբոց, եղեւ աւարտումն աղման տառաւծային ժառանգի աղօթականի որ ի տնորինական տեղիսն քրիստոսի: Ի Թաղանին մերոյ 1183: Ի Հայրապետութեան տեսան Արարեայն սրբազան Կաթողիկոսի գերաւհաշ աթոռոցն էլ ժամանին:

Եւ ի Կարտադրութեան սրբոյ երուսաղէմի տեսան Գրիգորի երանաշնորհ Հայրապետին: Եւ յառաջորդութեան Կոստանդնուպոլսոյ շնորհիւ եւ տառաւծարան զարդարելի տեսան Ովաննու արք եպիսկոպոսի: Արդ՝ որք Հանդիպէր սմա կամ ըստանայք զայս սուրբ եւ զսաստաւծանւոյ աղօթական գրքուկո, յիշեմէք յաղթս մեր զմահուեի Միլիւնանն. որ Հայալ աղեամբ իւրով՝ եւ աղել զսմ ի վայելումն աղօթաւոր եղբարցդ: Յիշեցէք եւ զՀայր Նորին զհանգուցեալ էյվաղն. եւ զմայրն զԹուրվանտայն: Նաեւ զեղբարս Նորա զԱւագն եւ զԹառաւծիւն. եւ զեղբարսէկոց Նորին զԳրիգորին: Այլեւ յիշեցէք զսրբազնոց եւ զաղոց սօրին զՄարտիրոս զանդիտան զպիրս Ննկեցեւմբս Հանգեւմ. որ ի միւսմ օրինակի խանդարեցելոյ աշխատան յաղանն զիւնցի եւ զանձաններ աղեպ ժալանադէ ժաղան իմ ի զօրեւ սուրա զպաղ եւ զցերեկ, զաթրապու Սաւանն. եւ զաթրապու Աղամն:

Կիւլեկեան Մատենադարան

248 Վա

186

ԻՐԱՆՏԻՈՍ ՎՐԴ. ՍԵՒԼԵՌԵՑԻ. ՄԵԿԵՆՈՒԹԻԻՆ - ՂՈՒԿԱՍՈՒ, Կ. Գուլիս, աղ. Առաւուծաւոր Կոստանդնուպոլսեցի, 1735, ՆԾԲ (452) էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՄԵԿԵՆՈՒԹԻԻՆ ՍՐԲՈՅ ԱՆԵՏԱՐԱՆԻՆ որ ըստ զուգասու:

Արարեայ սուրբ Վարդապետին Իգնատիոսի:

Ի Խնդրոյ Տեսան Գրիգորիսի Հայոց Կաթողիկոսի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Յայտարարութիւն իմ ի Ա ընթերցող եղբարցդ վրամ սրբոյ Մատենիս եւ Հնդիմակի սօրին եւ Տղեցմամն:

...Իսկ յաղապ Տղեցմանն ծանկը, զի ի զեղեցիկութիւն եւ ի լուքաւոր բանն սօրին տարփայեալ, կամեցաւ աղպել զսմ ի վայելումն բանասէր մանկանց սօրին. զի մի ծանկեալ մտայցէ աշակիսի զանձ Հոգեւոր՝ բանասիրացն առաջի: Եւ Համ յանն՝ առաջ զմիւս աղպերս ման սօրին՝ բարեպալտան եւ Հոգեւոր մահուեի յակոր առուհայն. որ է՝ այժմ սպասուել եւ ժխարան ի զուռն սրբոյն Յակոբայ ամենապալտաւ աթոռոյն տաննայն Հայոց ի սուրբն սուրբին: Եւ աշխպեւ ուխտեաց Թէ՝ այլ ո՛չ առնուցու զիւր տունեալ զրամն. այլ ի վաճառիսն սու-

իկն՝ եւ այլ ինչ դէրք ապեցի։ Եւ յետ արիւ եւ այլ՝ եւ այդպէս անշնչելի յիշատակ մը նստցէ Հոգւոյ իւրում։ Յուսարով եւս թէ՛ իցէ զի եւ այլք սմանք բարեպաշտեք ի սոյն աջ զոք յորդորեցին։ որ է ձեռնադոյն բարեգործութիւն եւ անշնչելի յիշատակ։ որ իբրեւ առատ ազդիւր՝ միշտ զկին ընթանայ պատանին իւրոյ։

Ձի կթէ զմարմնուր ծառայոն ազատել ի կապանացն՝ ձեռն ինչ է առ աստուծոյ, որ զան ապա համարեցի ձեռնադոյն առ, զսուրբ զրեանս ի լոյս անելի, որ զհոգւոյն ծառայոն մեղաց՝ ազատեն միշտ ի զոհոյս ի կապանացն։ Որոց յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի։ եւ հոգւոց նոցին վարձս բարեաց շնորհեցէ ամենառատ եւ բազմազուրկ տէր, ամէն։

...Եւ արդ՝ ապեցաւ սուրբ զիբքս ի Թուականին մերում ռնճի։ Համալիրձ եղերեալ ընդ աւարց զկեանքեր ամուսն։

Ի Հայրապետութեան արքայ իմիտնին ընդհանրական Աթոռոյն՝ Քէջերապցի Տեան Աբրահամու Սրբոյն Սրանեալ Սրբապան Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց։

Եւ ի Պատրիարքութեան արքայ Սրուստղէմի աշխարհական տեղացն, եւ Կոստանդնուպոլսոյ մեծի ճաղաքին, տեսան Գրեգորի եւ տեսան Յովնանու Աստուածաբան Վարդապետացն եւ Սրբապան Ստեփանոսացն։

Ի Տղարանի խնայ կարապետի սրբի մանասի աստուածաբանին եւ սրբոյն Կոստանու յանհիւսնի ի կոստանդնուպոլսոյ ճաղաքին։

Արդ՝ յիշեալիք ի մաքուր աշտի մեր զիբքոյնիցեալ բարեպաշտան զմանասի Յովնա ամուսնին։ որ զայսպիսի բարի յիշատակ եւ կենդանի արձան եւ զաւակ Հոգւոյն եթող Հոգւոյ իւրում։ լինելով եւ օրինակ բարի՝ յետագային իւրոց։ Որում հասուցէ տէր վարձս բարեաց ի յարութեան արդարոց։ ամէն։

Եկեալիք եւ զյարձխատ զօրծանեալս արդարապէս սուրին զմանասի աստուածաբանին, եւ զնոցիւն նորին։ Եւ զարեմիտ համակամ արդեանին նորին զաշխատասէր ըզրարացաւ յանհիւսն։ եւ զհանգուցեալ մայրն սուրին։ Նաեւ զՀիւս եւ զհաստատարի մշխատասուր մշակն սոցին զմանեցի տէր աստուածաբանի սրբի զսարսկանին։

Եւ յիշողացի վարձս բարեաց շնորհեցէ տէր աստուած մեր։ Որում Փառք Պատին եւ Յիզկարպետութեան յաւիտեան յաւիտեանց ամէն։

Էջ Եւսիւ (430-436)

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

...Եւ մինչ օգտեցին տնայտաւ զամօք, զաշխատաւ ցանկին զդադառար մեղադրի տնն իմ յիշեալիք յաշտի քա։ Եւ մ'զ լնբ։

Էջ Եւս (452)

Կիւլպէնկեան Մասնապետ

ՏՁԶ Կ Ի Գ

187

ՀԱՅԱՐ ՎՐԴ. ՋԱԼԿԵՑԻ. ԳԻՐԻ ԱՍՏՈՒԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ. Կ. Պոլսոյ, ապ. Աստուածաբան Կոստանդնուպոլսեցի, 1735. 704 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԲ

ԳԻՐԻ ԱՍՏՈՒԱՄԱՐԱՆԱԿԱՆ ՈՐ ԿՈՅԻ ԳՐԱԿՏ ՑԱՆԿԱԼԻ.

Շարադարեալ ի Հազարու Աստուածաբան Վարդապետի մանկեցւոյ։
Ի Փառս Աբրահմ իմիտնին։

ՌԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Սրբոյ Աստուածայիմ Գրեգորի։

Փառք տնայտ վեհին. անեկազ փրկչին. ապեցեալ արարչին. որ անբաւաղօր կարգա-

ԾԱՆՕԹ.

«Հայ Հիմնից Գրքի Մատենագիտական Ցուցակ»-ը իբր տպագրող կը ճշանակէ «Բալ-սնկ եւ Յակոբ Կետարացիներ» (էջ 106, Թիւ 416),

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

956-8 Հա

189

ԿԱՐՃԱՍՏՈՒՐ ՎՐԴ. ԷՐԶՐՈՒՄԵՑԻ. ԿԱՐՃԱՌՕՏԱԳՈՒՆԵՆՆ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ. Թրգմ. Մար-իամ Քարաբաշեան, Վենետիկ, տպ. Անտոն Պոթթը, 1736, 6 չ. + 383 = 389 էջ:

ԱՆՈՒՈՒՄՆԵՐԹ

ԿԱՐՃԱՌՕՏԱԳՈՒՆԵՆՆ ՀԱՄԱՌՕՏՈՒԹԻՒՆ Ընդհանրականի Առաւանդաբանութեան Խոհականի, ուսումնականի, գրականի, բարոյականի, եւ այլ: Մտորասականաւ Խօսակցութեամբ:

Շարագրեցեալ է լատինականի լեզուի է Գերապոսուհայոց Խաչատուր Ներսիսեանց

Առաւանդաբան Վարդապետէ:

Եւ թարգմանեցեալ է հայկական լեզու է Մարիամայ Քարաբաշեան Կոստանդնուպոլսեանց Կուսաննդոյ:

Տպագրեցեալ ջանին նոյնայ Վարդապետի, է քառու Առաւանդայ եւ յօդուս մերայնոյ:

Յամի Տեառն. 1736.

Ի Հայրապետութեան Տեառն Արքանճու. Ամենից Հայոց Կաթողիկոսի:

Ի Վենետիկ, Ի Տպարանի Անտոնի Պոթթը:

Հրամանաւ Մեծաւարաց:

ՌԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուռի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

230-2 Կա

190

ՄԵԿՆՈՒՐ ՎՐԴ. ՍԵՒԱՍՏԱՏԻ. ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐՈՑ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ. Վենետիկ, տպ. Անտոն Պոթթը, 1736, 453 էջ:

ԱՆՈՒՈՒՄՆԵՐԹ

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ԳՐՈՑ ԺՈՂՈՎՈՂԻՆ Արարեցեալ եւ շարագրեցեալ է Միքիթարայ Վարդապետէ Սերաստացուայ Արքայ Հայր Կոչեցելոյ:

Ըստ մտաց եւ իմացմանց մեկնութեանց Հարցն օրոց եւ Վարդապետաց Նկեղեցուայ. Եւ մեծամեծաց Մեկնիցայ առաւանդաւանչ ոստր զրոց: Այլիս վերահայեցմամբ Ներայականի բուն Նշանակութեան, որ երեւի է թարգմանութիւնս բազմաց լեզուաց, Այսինքն՝ Լատինացուց, Յունաց, Ասորաց, Արաբացուց, եւ Քաղզէացուց:

Եւ տպագրութեամբ է լոյս տնեցեալ է յօդուս մանկանց Նկեղեցուայ:

Ի Հայրապետութեան Տեառն Արքանճու. Հայոց Կաթողիկոսի:

Յամի Տեառն. 1736: Ապրիլի 16.

Ի Վենետիկ, Ի տպարանի Անտոնի Պոթթը:

Հրամանաւ Մեծաւարաց:

ՌԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձուռի:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

223-8 Մի

191

ՄՈՎՍԻՍ ԽՈՐԵՆԱՑԻ. ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ (Հայերէն եւ Լատիներէն)։ Թրգմ. եւ հրատարակեց Էդմունտ, ապ. Carolus Ackers, 1720, 4 թ. + XXIV + 414 = 442 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՄՈՎՍԻՍ ԽՈՐԵՆԱՑԻ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, MOSIS CHORENENSIS HISTORIAE ARMENIACAE

Libri III. Accedit ejusdem Scriptoris Epitome Geographicae.

Præmittitur Præfatio, quae de Literatura, ac Versione Sacra Armeniaca agit; et Subjicitur Appendix, quae continet

epistolae duae Armenicae,

primam, Corinthiorum ad Paulum Apostolum. Alteram, Pauli Apostoli ad Corinthios: nunc primum ex Codice MS integrè divulgatae.

Armenice addiderunt, Latine voverunt, Notaeque illustrant Gulielmus & Georgius, Gul. Whistonii FILII.

Ameslae Claresiae in Academia Cantabrigiae aliquandiu Alumnus.

Հաւ. եւ հրդու քան դժի, որոց զան զարմէ բարբի զաստակն նոցա։

Londoni: ex officina Caroli Ackers Typographi: apud Joannem Whistonum Bibliopolem MDCCXXXVI.

ԴՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուհի։

Կիւլպէնկեան Մասնագրասն

ՅԵԾ-ՅԵԾ ԿՊ

192

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԴԳԻՐ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Հասար. Ա. Կ. Պալիս, ապ. Աստուածատուր Կասանդեանդուսեյի, 1736, 304 էջ։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՂՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՆՈՐԻՆ ԵՒ ԴԻՐԻՄՈՎ։ Յաղագս նախ հիշուց ի Ռուսիոն Դրոց Դիւսիքեան

Օգնեալ Աստուած Կ

ՍԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուհի։ (Տես յաջորդ. թիւ 196 զգրքի նկարագրութիւնը)։

Կիւլպէնկեան Մասնագրասն

465 ՊՊ

193

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԴԳԻՐ. ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ։ Հասար. Բ. Կ. Պալիս, ապ. Աստուածատուր Կասանդեանդուսեյի, 1736, 303 էջ (305-608)։

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՀԱՏՈՐ ԵՐԿՐՈՐԴ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ

Կիրառութիւն Մասնայն Բանին։ Որ է Շարժանեալն ընդ իրեանս ըստ ճիշդագոյն։

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպեցման:

Եւ արդ՝ ապեցաւ զերբ Գերականութեան ի թվին ձնն: Ի Հայրապետութեան զերաւույն արժանոյն եւ ժոյն մերոյ սուրբ էջմիածնի՝ Քէրէրապետ Տեառն Արքանմուս Երեցեայ երանելի Սրբազան Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց:

Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոյն Երուսաղէմի սուրբ արեօրինական տեղացն Բերիստոսի, եւ Կոստանդնուպոլսի մեծի թագաքիս՝ Տեառն Գրիգորի եւ Տեառն Յովննիսի Սրբազան Հովուացն եւ Աստուածաբան Վարդապետացն:

Ի Կոստանդնուպոլսի թագաքի, ի Տպարանի խոնայ Կարապետի սրդի մահտեսի աստուածատուրի եւ սրբույն Նորա տիրացու յունեանի: Որ մինչ լաբէր զԿապարեայսն՝ թէ որքան աշխատանք կրեաց ընդ իս զգուշութեամբ եւ Նուր մասնամար թէ զխաւար բանքն ի զլուսն տողիցն անկանիցն, այն Նկատողացն է գիտելի:

Արդ՝ յիշեալիք զսոսա ի մաշուք աղօթոյ մեք. որք ըստ բարեւէր բարուցն իւրեանց՝ ապեցին զգրեց զայս. եւ արդեամբ իսկ օգնելով, Նաև զլու աշխատուար մշակն օոցին մըբաւար եւ զբարարի զմանեցի օտարախանն:

Եւ յիշուցդ եւ յիշեցնեցն, ասցն աղբիւրն ողորմութեան զնեղումն յանցանաց. ամէն:

Կիւլչեկեան Մատենադարան

486 Պա

194

Յ. ԳՐԻԳՈՐ ԼԱՐԵՆԱՅԵՐ. ԼԱՐԵՆ, Կ. Պոլս, ապ. Արքանմ Պապ, 1736 (աւարտ. 1737), 244 (587) էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳՐԻԳ ԱՂՕԹԻՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ԼԱՐԵՆԱՅԵՐԻՑ Հոգեկիր Հոհաբեր:

Տպեցեալ ի Հայրապետութեան Սրբոյն էջմիածնի՝ Քէրէրապետ Տեառն Արքանմուս Սրբազան Կաթողիկոսի: Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյն Երուսաղէմի՝ Տեառն Գրիգորի Մաշուկան Վեհի: Եւ յԱռաջնորդութեան Պօլսոյս Կոստանդնուս՝ Տեառն Յովննիսի Աստուածաբան Վարդապետի

Թւին Հայոց ձնն մայիսի ԺԿ

ԹԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Սրբոց Մատենիս Տպեցման:

Փառք Ամենազօրին աստուծոյ եւ ողորմութեամբ Նորին ապեցաւ սուրբ զերբ աղօթից Սրբոյն զգրեցին Նարեկացոյ՝ եւ ճշնադրեաց Վարդապետի ընդ Հովննիսի Սրբոյն օտարան զօրաւարի. որ եւ էնա ի կատարումն ապեցան ի թւին Հայոց ձնն յունիարի իր: Ի Հայրապետութեան Սրբոյն էջմիածնի Գերապետ Աթոռոյն Քէրէրապետ Տեառն Արքանմուս երեցեայ երանելի Սրբազան Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց որոյ կեանք երկարս տայէ Տէր աստուած մեր:

Եւ ի Պատրիարքութեան Սրբոյն Երուսաղէմի Ամենապայծառ Աթոռոյն Տեառն Գրիգորի ճշնադրեաց Հայրապետի:

Իսկ ի Դիոդորութեան Մեծի Թագաքիս Կոստանդնուպոլսի՝ Տեառն Յովննիսի Արքեպիսկոպոսի. եւ այցելուի Սրբոց Տնորենական տեղացն Բերիստոսի աստուծոյ մերոյ:

Եւ յիշելիք Վանքի աէր օվասափի սրդի ասփառուին յուղ զպառութիւն արար ընչիւք եւ այլ բանիւք:

Եւ յիշելիք իմ սիրելի եղբայր զարբին անան որ պակասել զործարանէն երկաթէղեն իրք մի նա վաղէք առ նա եւ նա անարտունել ոչ մէք յետ այլ շուտով կատարէր թէ մի մնացէ զործարանն զատարի:

Եւ յիշելիք յանիցի հաղուպ ուղլու պիտարըն եւ Հայրն Նորա պահապարն եւ զմայրն Նորա սուրմէն:

Եւ յիշելիք մահտեսի աւետիքի սրդի մահտեսի խաշատարն:

Յիշեցնելու պաշտոնադրի որդի մահաւոր յանձնելուն:

Յիշեցնելու էրգրուածքի օգուտ մահաւոր արբանձան եւ զորդանկն իւր մահաւոր սահմանին:

Հասկ յետոյ քան զմահաւորին՝ եւ զորդապետի սերունդ մահաւորին, զկեանքիցի հայր-վայելից աւանդ զաշխարհի որդի, զբազմազմ տիրացու յարուսթին զպիտն յիշեցնելու է տէր որ յաւիտեայ աշխարհութեամբ թէ արբանձան եւ թէ յաւիտեայ օգուտութիւն արբանձան ի մէջ ապագարան տանաւ. իւրեան կեանք եւ զնշնչելոցն հանգիստ եւ արքայութիւն տացէ տէր աստուած իւր աշխարհաց փոխարէն վարձա ի ջրիտասէ տացէ եւ զերեւոյն իւր զասլան զաշխարհի եւ թգմայրն զմարգան եւ զնշնչելոցն իւր զիշնչելոցն, հանգիստ եւ զնշնչելոցն իւր զմարգան ի տէր յարմէ եւ զուր անմահաց լիլիք զարմութեամբ նորին մահին:

Յիշեցնելու աստուած եւ զիս զմեղապարտ ապագարու զբարոյ թեթեւազգի սարգիսի որդի արբանձան լիլիքն զպիտն եւ զնշնչելոցն մայրն իմ ապիտն եւ զուր յիշեցնելու լիլիք զարմութեամբ մահին:

Յիշեցնելու եւ զայլ աշխարհաւոր զարմարանիս զարագ եւ ցրուզ զապագարանի զբարմ-ցի ըստեփաննոսի որդի տիրացու յաշխարհի:

Յիշեցնելու եւ զիշնչելոցն սեփանայ ռթա զիշնչելու թա կարագետի որդի իմահաւոր:

Հայր մեր որ յիշեցնելու: Սուրբ եղիցի տնայն քա:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 Նա

1736

195

ՆԵՐՍԷՍ ԱՐԲԵՊՍ. ԱՄԲՐՈՆԱՅԻ. ՏԵՍՈՒԹԻՆ ԱՂՕԹԻՑ: Կ. Գուլիս, ապ. Բարսեղ եւ Յա-կոբ Սերաստացիներ, 1736, 180 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՏԵՍՈՒԹԻՆ ԱՂՕԹԻՑ: Գաղութեան բանից նշման Աստուածարան Աւետարանչին Յունե-նու: Արարեալ Ներսէսի Համբարնացւոյ, որք եղիտեղապետի:

ՅԻՇԱՏԱՅԱԲԱՆ

Յիշատակարան Տպագի Սուրբ Գրիգոր:

Ողբարմութեամբ աստուծոյ եւ բարեխոսութեամբ սրբուհւոյ աստուածածնին աղ-պնայն սուրբ զերբ ի թվին հայոց շննն: Ի Հայրապետութեան սրբոյն էլմիտննի, Տեառն Արարածու Սրբազան Կաթողիկոսի մահնախ հայոց: Եւ ի Գաղարկութեան սրբոյն Ե-րուսաղէմի, եւ Կոստանդնու պոլսոյ՝ Տեառն Գրիգորի. եւ Տեառն Յունեան Սրբազան եւ պիտեղապետն եւ Աստուածարան Վարդապետացի:

Ի նորակալ Տպարանի սերտապետ Տիրացու Բարսեղիս, եւ եղբոր իմոյ Տիրացու Յակոբին: Ի կոստանդնու պոլսոյ զաղաքի:

Արդեամբ եւ զայլեւ տէր պետանի որդի համեստաբարոյ եւ հոգեւոր տիրացու պո-ղոսին: Արդ՝ որք հանդիպէր սոս, զվերազրեցեալ պատմաւոր սորին յիշեցնելու է մարտի տա-լաթն մեր: Եւ զուր յիշեցնելու է ջրիտասէ տեառնէ մերմէ Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

230-158 լա

196

ԱՆՏՈՆ ՄԱՐԿԱ ԲՕՆՈՒԿԿԻ. ՊԱՄՈՒԹԻՆ ... ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՐԻ: Հրատ. Երեմիս Կ. Գուրգի (Աստուածաբան): Վենետիկ, ապ. Ամսոն Գոթթի, 1787, 16 չ. + 223 = 239 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՄՈՒԹԻՆ Կենաց, Մարտիրոսութեան եւ քանչիւնաց Սրբոյն Գրիգորի Արհիեպիսկո-պոսի, եւ Առաքելի Հայտատուի:

Ստորագրեցեալ ի յանտօնէ Մարիա Բօնուկիիէ ի Կարգէն Յիսուսականաց, եւ նուիրեցեալ Նոյնում սրբոյ ի Տիրուհւոյ Բնատրիկէն ռանգորի ի Կոնստանդնուպոլիս ի վանո սրբոյն Դրիդորի ի Նապօլում:

Այլ թարգմանեցեալ ի յիտալականէ լեզուէ ի Կաթիկան լեզու քուսմենէ իմաստնոյ բարեպաշտաբէ: Ի լոյս տնեցեալ արդեամբ, եւ գոյիւք ախրացու սաբու Ասուստոյ ընդ երեմիայի կոտտանդիսուպօլեպոլիս: Յամի տեսուն 1737. ժաբաի 10. ի Հայրապետութեան տեսուն Արքանամու Հայոց Կաթուղիկոսի: Ի Վէնէաիկ: Ի ապարանի Անտոնի Պօռթօյի: Հրամանաւ Մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձունի:

Կիւլպէնկեան Մասնադարան

922.13 Բօ

197

ԹՕՄԱ ԳԵՄՓԱՅԻ. ՀԱՄԱՀԵՏԵՆՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Թրգմ. Յովհաննէս Վրդ. Կոստանդնուպօլիսի (Հուլի): Հրատ. Միխիթար Վրդ. Սերասացի: Վենետիկ, 1737, ապ. Անտոն Պօռթօ, 440 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԳ ԹՕՄԱՅԻ ԳԵՄՓԱՅԻՈՅ Կանոնականի կրօնաւորի ի կարգէ սրբոյ Օղոսանկոսի: Յազազ Համահեմեման Քրիստոսի:

Թարգմանեցեալ ի Յունիսիս Վարդապետէ Կոստանդնուպօլեպոլիս: Եւ վերսան ապարտութեամբ եւ բարեւք սրբազրութեամբ ի լոյս տնեցեալ՝ ախրատեբութեամբ եւ լանիւ Տեսուն Միխիթարայ Վարդապետի Սերասացույ Արքանայր Կոչեցելոյ:

Յամի Տեսուն. 1737: Յունիսի 8: Ի Հայրապետութեան Տեսուն Արքանամու Հայոց Կաթուղիկոսի: Ի Վենետիկ ի ապարանի Անտոնի Պօռթօյի: Հրամանաւ Մեծաւորաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ձունի:

Կիւլպէնկեան Մասնադարան

230.2 ԳԵ

198

ՄԿԻԹԱՐ ՎՐԴ. ՍԵՐԱՍԱՅԻ. ՄԵԿԻՆՈՒԹԻԻՆ ... ՄԱՏԹԵՆՈՍԻ: Վենետիկ, ապ. Անտոն Պօռթօ, 1737, 10 չ. + 1012 = 1022 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Ա

ՄԵԿԻՆՈՒԹԻԻՆ ՍՐԲՈՅ ԱՌԵՏԱՐԱՆԻ Տեսուն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ Բ

ՄԵԿԻՆՈՒԹԻԻՆ ՍՐԲՈՅ ԱՌԵՏԱՐԱՆԻ Տեսուն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի որ ըստ Մատթէոսի: Արարեցեալ եւ շարագրեցեալ ի Միխիթարայ Վարդապետի Սերասացույ Արքայ Կոչեցելոյ:

Հում ժառանգ էլ մեկնութեանց Հարցն սրբոց, եւ Վարդապետաց Կաթուղիկն Եփեսոսի, եւ մեծմեծաց Մեկնեաց Սրբոց գրոց:

Եւ աշխատախորհեամք նոյնոյ տպագրեցեալ ի յօգուտ մեծիմաց Եփեսոսոյ:
 Ի Հայրապետութեան Տեառն Արքանաժու Հայոց Կաթուղիկոսի: Թամ Տեառն.
 1737. Սեպտեմբերի. 18. Ի Վէնէնիկ. Ի Տպարանի Անտոնի Գոթթլի: Հրամանաւ Մեծաւորաց

ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ

Զուռնի:

Գիւլպէնէկեան Մասնագործան

226-2 Մի

199

ԵԱՃԱԽԱՊԱՏՈՒՄ: Կ. Գոլթս, աղ. Առաւանդատու: Կոստանդնուպոլսեցի, 1737, ԹԿ (380) չի:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐՓ

ԳԻՐԲ ՈՐ ԿՈՉԻ ԵԱՃԱԽԱՊԱՏՈՒՄ: Առաջեալ Սուրբ Հօրն մերոյ Երանելոյն Գրիգորի Հուսարիին: Ետեւ զարմանալին ճառք Յովնապատմաբ ճառներէ: Վասն անհաւ ինքնան առաւանդոյ, եւ ինձմոցն եւ սիրոյն որ առ անգլիականս: Եւ վարուց ուղղութեան եւ հաւանութեան գործոց:

ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ Ա

Զաշխատող Յանկեան, եւ սրբազոր սուրբ Մատենի, ըզպատասար լնին ծառայս մեր մի Հոգեւոր Հեթերոցոք, Հազարմ ծնողք իմադք եւ նիկեցելովք յիշելիք ի տէր, եւ միջ լերուք:

Եւ յձէ (357)

ԹԵՄԱՏԱԿԱՐԱՆ Բ

Յայտարարութիւն իմչ Յազարմ Հոգեւոր Սրբոյ Մատենի:

...Եւ սոյն այս զեղեցիկ առաւանդոյն զանհուս՝ ցանկացող եղեալ բարեկալութեան եւ Հոգեւոր մահաւոր յաւոր ամուսնայն. որ է՝ հաւատարիմ պաշտօնատար եւ միայն ի զուռն սրբոյն Յակոբայ մեծի աթոռոյն ի սուրբն աղիմ: Եւ իւր արդեամբքն եւ տպել զառ ի յիշատակ բարի՝ հոգւոյ իւրոյ, ի յօգուտ Հոգեւոր եղբորց, եւ ի պատիւ եւ ի փառս միոյն առաւանդոյ: Որոյ բարի յիշատակն օրհնութեամբ եղիցի. եւ վարձա բարեաց հաւանութեան ծնա առաւանդն ի հոգի եւ ի մարմին. ի կեանս եւ ի մահ: Նաեւ ծնողացն նորին լամբ դուցեալ կարողութեան եւ մահաւոր կատարին. եւ ամենայն արեան առաւ ննջեցելոցն ի ջրաբխատոյ: Բարեխոսութեամբ սրբոյն գրիգորի, եւ սուրբ սրբուց եւ թոռանց նորին. եւ զանիշիլի սուրբ ծերունւոյն, եւ ամենայն ընտելոցն առաւանդոյ ամէն:

Եւ արդ՝ ողորմութեամբն առաւանդոյ եւ բարեխոսութեամբ սրբոյն միմասայ զաւաճարին, տպեցեալ աւարտեցու սուրբ գիրքս ի թվին հայոց 226, մայիսի ի:

Ի Հայրապետութեան սրբոյն իմիմանի՝ Թէթրապղքի Տեառն Արքանաժու Արքապետ Կաթուղիկոսին ամենայն Հայոց:

Եւ ի Գաթարաբութեան սրբոյն Երուսաղէմի եւ Կոստանդնուպոլսոյ՝ Տեառն Գլորիգորի եւ Տեառն Յունիկոս Սրբազան եւ Առաւանդատուն Վարդապետացն:

Ի Տպարանի Կարապետի որդւոյ Մանուէրի Առաւանդատուին եւ որդւոյ նորին արքայոս յաննիկին:

Ի Կոստանդնուպոլսի Բազարի:

Եւ արդ՝ որք վայելէք ի Հոգեւոր բարութեամբ լի սեղանոյս, յիշելիք ի սուրբ

ազոթա ձեռ՝ զվերգրեցեալ սրբազան Պատրիարքն Կոստանդնուպոլսոյ. որ յոյժ առաւել սիրով կամեցաւ զտրպումն սորին. որ եւ ո՛չ միայն հրաման տալով, այլ ինքնին ըստ գրութեան բարուցն՝ կամեցող եղեւ տպեցման սորին:

Նաեւ սուրբ էլիմանիէ Նուիրակ Պետրոս աստուածաբան վարդապետն յիշեցէ ի բարին. զի ես՝ ես զօրինակն սորին. եւ յոյժ փափազանօք կամեցաւ զտպելն:

Այլ եւ յիշեալիք զՍարգիս աստուածաբան վարդապետն եւ զղազէզ տիրացուն ժեւթսիթն եւ զննողն Նոցին զի զօրինակն ներբողեանցդ Նոքա ունէին:

Երկեսլիք հուսկ յետոյ զվերգրեցեալ տպագրողն սորին զմահտեի Աստուածաբանն, եւ զննողն իւր ըզկարապետն եւ զմարիամն. եւ զորդի նորին ուշիմամիս զտրեացաւ յունեկէս. եւ զաշխատաւոր մշակն տպագրատանն զվանեցի տէր աստուածատրի Բրդի սարուխանի. ըւ տուողն բարեաց աստուած՝ յիշեցէ տունատրակ զամենեւեան յաբաւտաթեան իւրում, ամէն:

էջ 3Ե-3Կ (358-360)

ԾԱՆՈԹ.

Էջ 3Ե-3Կ (336-347) կը գտնուի Պապուսար Դպրի մէկ փերթաւածք. հետեւեալ վերնագրով. Էի Սրբազան Հայրն մեր Երանելիմ Գրիգորիոս: Պապուսար Դպրի Ասացի: Ի քաւիմ 1158 (+551 = 1709)՝: Տունարու առաջիմ տաղերու առաջիմ քառերուն սկզբնատառերց կը կազմեն. Էի Պապուսարէ աւմամէ բամ զավեստակամ շինեցեալ ասամբ չափիլով առ սուրբ Գրիգորիոս յաւատարիմ Հայոց:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

280-18 Գր

200

ՂԱԶԱՐ ՎՐԴ. ՋԱՀԿԵՑԻ. ԳԻՐԻՔ ՆՈՐԱՐՈՅՍ ՈՐ ԿՈՉԻ ԵՐԳԱՐԱՆ: Կ. Պուլո, ապ. Աստուածատուր Կոստանդնուպոլսեցի, 1737, 255 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Ինկած է:

ՅԵՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան:

Ենթաւօք եւ ոգորմութեամբ ամենագորին տեսուն աստուծոյ Տոկեցաւ զիրքս այս ի Հայրապետութեան Տեսուն Աբրահամաւ Սրբազան Կաթողիկոսին ամենայն Հայոց որ յերկնաւորսն Աթոն Սրբոյն էլմիանին:

Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոյն Երուսաղէմայ եւ Կոստանդնուպոլսոյ՝ Տեսուն Գրբիգորի եւ Տեսուն Թահմեաւ Աստուածաբան Վարդապետացի:

Ի Տպարանի Մահտեի տրուպ աստուածատրոյ:

Ի Թուլի Հայոց ռննգ: Օգոստոսի ա:

Արդեամբք եւ ծախիւք շահաբեկցի զարծն ձուանկուլիք սրդի Պարան Մալստան. զհոսարոյս եւ նորարողով զօրացելոյն ի Գրիգորի:

Այլեւ յիշման արժանի վարկիւք ըջլոսոթեցի վարդապետ Եղիսիմիանի որդի շնորհաշատ տրեացու պատկերահան Յարութիւն. որ կարի՝ աշխատութեամբ գրեաց զօրինակն սորին եւ ես մեղ տպել:

Այլ եւ ամենայն աշխատողաց եւ ձեռնաւ լինողաց՝ մասն եւ բաժին եղիցէ ի տեսունէ աստուծոյ:

Ո՞ղջ լեբուք: Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

248 ձա

201

ՅԱԿՈԲ ՊՏՐԲ. ՆԱԼԵԱՆ. ԳԻՐԲ ԿՈՑԵՑԵԱԼ ՔՐԻՍՏՈՆԱԿԱՆ ՈՒՍԱՆՆԻԼԻ. Կ. Պոլս, ապ. Ստամբուլի Կոստանդնուպոլսի, 1737, 429 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Ինկած է:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան վերաբանութեամբ:

Փառք...

Որ եւ կարգութիւն ինձ տնտեսանիւն հասնելի ի յաւարտ փոքրիկ պարտիզի եւ ծաղկաւառ բարձրաստանին. որոյ տնն թէպէտ փոքրիկ, այլ պարտնակեալքն ճեմամեմք եւ ուսանելոյ չարկուարք են:

Զոր շարադրեաց աշխարհարաւ սեխ (հոգեւոր Թոմս ճեմի եւ քոյ Բարուհայեանի երեսնեան Վարդանայ ճեմի Վարդապետին. Ս. ի որոյն ծրուագէմի Գերբրնիկի Պատրիարքի եւ աստուածաբան ճեմ Վարդապետի եւ ազգիւ մերոյ երկրորդ լուսաւորչի՝ Կոչեցեալի աստուածաբան եւ կարգեցեալի փոխանորդ) Յովոր վարդապետ. եւ հոգեանուկ որդեակն տննն Յունիսի աստուածաբան Պատրիարքի քաղցեցաւ:

Որ առ ի յոգուտ ազգիւ մերոյ շարադրեաց տնն զառ՝ աշխարհարաւ սեխ հրամանաւ հոգեւոր Զոր իւրոյ. եւ եւ ինձ ի աղղել մեղապարտ մահուի աստուածաբան՝ որոյն հանդուցեալ կարողութիւն: Արդեամբք եւ հրամանաւ հոգեւոր ծնողաց իւրոց վերադրեցելոց: Որ եղև աստիճան աղղումն չննդ թուին ի մարտի սկսեալ. եւ ի նշխմբերի ծ աւարտեալ:

Արդ որք տննոյք զսո աստեալով եւ վայելչէ՝ յիշեցէ՛ք զանարժան ի մարտի մաշթանս ձեր առ բրիտան. եւ զարդեակն իմ զախրացու յունեկն զպատրաստական ծառայի ձեր կամեցողաց մանեցան: եւ զաշխատաւոր մշակն ապարանի զվանեցի տարուխանն: եւ զաւթ յիշեալ լիէիք ի Քրիստոսէ Ամէն:

Կիւլպէնեան Մասնաշարքան

238 Քրիտ

202

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ... ՍՐԲՈՅԵ ՄԵՆԻՆ ՆԵՐՍԷՍԻ: Կ. Պոլս, ապ. Տէրացու Աբրահամ, 1737, Մեմ (242) էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԵՐԶԵՆԻԿ Վարուց՝ եւ Մահուան Երանելի տնն Աստուծոյ՝ Սրբոյ Մեմի Ներսէսի եւ որ ինչ Մարգարեական Հոգւով ասաց Նախքան զլիւիլի:

Եւ վան Արեւիկան զարեոցի Քաջիկ Մուշեղայ Մամիկոնոյ: Ս. առպարտ Մահուան երբի զրպարտածք ննկողաց: եւ այլ ինչ:

Տոցեալ ի թվին չննդ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Ողորմութեամբն աստուծոյ՝ աղեցաւ պատմութիւն որոյն երեսնի, ի թվին չննդ: ի Հայրապետութեան որոյն իջմանն ի տննն Աբրահամու: Սրբազան Կաթողիկոսին: Ս. ի պատրիարքութեան զորոյն ծրուագէմի եւ կոստանդնուպոլսոյ՝ տննն Գրիգորի եւ տննն յունիսի Սրբազան վարդապետացն: ի Նորակալով աղղարանի տէրացու տրուածին: Արդեամբք եւ զայլեք պարան զանիլի որդի տէրացու մովսէսին. յիշատակ Հոգւոյ իւրոյ եւ ծնողացն. եւ հանդուցեալ որդացն իւրոց մասթէսոյն եւ սնոգիւրոյն:

Ընդ որս յիշելիք եւ զպուտառ զղու ախրացու յակորի որդի զախրացու զրիզորին, եւ զգր-
քածախ ախրացու յարութիւն, որ զօրինակսն ետուն:

Երկուշիք եւ զուխտառ զործարանիս զխոյնի իկնառիսն, զախրացու յօնանէսն,
եւ զգարբին յօնանն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

922-12 ներ

203

ՄԱՐԿՈՍ ԱՌԻԷՂԻՍՍ ԿԱՅՍՐ. ԳԻՐԹ ՈՍԿԵՂԷՆ. ԹՐԶԺ. Գարբիէլ Համազասպեան: Վեհե-
տիկ, ապ. Անտոն Գոթթօլի, 1738. 16 չւ. + 477 + 3 չւ. = 496 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԹ ՈՍԿԵՂԷՆ, ԵՒ ԹՈՒՂԹԹ, ՔԱՂՅՐԱՆՈՒՐԹ:

Յորս ընթեռնանին վարք արարմունք եւ բարքն իմասնազունեղ փլիթօփայլ. եւ
հարաարազունիցի բառասանիցի. Մարկոսի Արէլիսոսի Կայսր:

Նորազէս արազրեցեալ, եւ ուղղեցեալ: Յաւելուն այսմիկ Նորազէս ցանկէ ա-
մենից զարուծեանց բանից, եւ բարեաց ասանցուածոց որք ի սմա զարուծակին:

Թարգմանեցեալ ի Սպանիականէ ի հայկական բարբառ նախանձայուղ, եւ ջանա-
սէր պարուն Գարբիէլ Համազասպեան Սրեւանցւոյ, ի յօգուտ, եւ ի զարահաւթիւն ազգին
Հայոց: Այլառաւթեամբ եւ զոյրիք նոյն Գարուն Գարբիէլ որդոյ Գարուն Արիստակէտիս ի
փառս Մեծազայն Առաւմսոյ:

Ի Հայրապետութեան Տեառն Աբրահամաւ ամենից Հայոց Կաթողիկոսի: Տպեցեալ
Էդեւ Յամի Տեառն. 1738. Փետրուարի, 15. Իսկ ի Թուին Հայոց 1187. Ի Վէնէտիկ: Ի աւ-
զարանի Անտոնիոսի Գոթթօլի: Հրամանաւ Մեծաւարաց:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Բաճ Առ Ընթերցողսն:

...Ի վախճանի ոչ զայլ ինչ եմ տեսցուց ձեզ սիրեցեալ ընթերցողացդ զբժշտ,
եթէ ոչ զայս, այլինքն, Երեւնէք ի յերկնաւոյց, եւ ի մաքրափայլ յաղթաւ ձեր զպարուն
Գարբիէլն եւ հարազատ սրգին իւր Գարուն Արիստակէտն որ զկնի Թարգմանելոյ զայս զիրքս
իմաստաւի մեծաւ ուշխառութեամբ եւ աղել եւս բազում Ժախիւք ի փառս ժողովոյս, եւ ի
մեծազոյն օգուտ լուսաւորչանին ազգին Հայոց: Որսմէնեւ արժանի է մշակն վարձու եւ
ի մէնջ ոչ ինչերի գտնի, կամ արեւթ այլ միայն աղօթ. ուրեմն մի խնայէք առւել զայն
հայրապետն ի մէնջ վախճան:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

188-8 Մա

204

ՃԱՄԱԳԻՐԹ. Կ. Գուլիս, ապ. Առաւմտաւոր Կոստանդնուպոլսեցի, 1738. 693 + 15 չւ. =
608 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

Ինկած է:

ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Տպոգի:

Օրհուսիւն...

...Որ ես կարողութիւն մեզ նուազեցա՝ բարեխօսութեամբ որպէսզէս զկային
 իւրոյ սրբոյն Միշտաւայ՝ աղպել եւ ի կատարումն հասուցանել զսոյն սուրբ զիրքս՝ որ կո-
 չի ժամադիրք: Ի վայելումն մաքուր մանկանց եկեղեցւոյ:

Ի Հայրապետութեան Տեսնի Հաղարու ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի:

Եւ յերկուց սրբոց Աթոռոցն Գաարիարզաց՝ տեսնի Գրիգորի եւ տեսնի Յովնանու
 Արհի եւ Աստուածարան Վարդապետաց:

Ի աղարանի տրուպ աստուածատրի:

Արգ՝ որք վայելէք զսո՝ շերմոսեղութեամբ՝ յիշեցիք ի Գրիգորս ի մաքրա-
 վայլ ազօթս մեր զբաղմանդ աստուածատրոս: Եւ զորդեակն իմ զարդացու յուննէկան:
 որ է ծառայ մեր ամենեցուն:

Նաեւ՝ զաշխատարան իմ զարծարանիս զեղակիացի զարդացու զարդարանի: Եւ
 զվանեցի մանուկն: զի եւ զուք լինիք յիշեցու յանրու զթութեան նորին: ամէն:

Ի Թուին (1187)

Կիւլպէնկեան Մասննազարան

264.2

1738

205

ԳԻՐԲ ԳՊՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՏԱՂԱՐԱՆ: Կ. Գոլթ, ապ. Արբուսադ Դպիր, 1738. 330 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ԴԼՊՐՈՒԹԵԱՆ: ԵՒ ՏԱՂԱՐԱՆ ՎԱՅԵԼՈՒՅ ԵՒ ԳԵՂԵՑԻԿ. Ի ԶԱՆԱԶԱՆԻՑ ԲԱՆԱՍ-
 ՏԵՂՄԻՑ Հարազդեցեալ ի իրախնան մանկանց սեռի:

Բարեխօսութեամբ սրբոյն Սարգսի զարգարին:

Ի Թուականիս մերում քննէին:

ՅԵՆԱՍԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան տպոգի:

Տպադրեցու զիրքս որ կայ Տաղարան: Ի Հայրապետութեան տեսնի Հաղարու
 որբազան Կաթողիկոսին:

Եւ ի պատրիարքութեան երկուց աթոռոցն սրբոյն երուսաղէմի, եւ կոստանդնու-
 պօլսոյ տեսնի Գրիգորի եւ տեսնի Յովնանու արհի եւ աստուածարան վարդապետաց:

Ի աղարանի տրուպ Արբուսադին:

Եւ զխորաբարկեց իմ զգարբին սեռն: Եւ զաշխատարան զարծարանիս ի պետիսն:
 եւ զԱնտան:

Կիւլպէնկեան Մասննազարան

264.4

1738

206

ԳԻՐԲ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐՆ ՓՈՆՑԻԱՆՈՍԻ: Կ. Գոլթ, 1740 (աւարտ. 1741), 325 + 8
 էջ. = 328 էջ:ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳԻՐԲ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐՆ ՓՈՆՑԻԱՆՈՍԻ. Եւ Կնոյն Թաղուհայ. եւ որդւոյ նորին
 Դիողեանիսնոսի: Եւ Յօթանց իմաստաւորաց:

Տպադրեցեալ ի Թուականիս մերոյ Հայոց 1180

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան:

Ենթիւնիս աստուծոյ յանկ ելեալ աւարտեցաւ որպէս զսամուքեան զբժշկիս
ոյսորդի՝ Որ կոչի Եօթն իմաստասէր:

Ի Հայրապետութեան Տեսան Հազարու՝ տանայի Հայոց կաթողիկոսի: Եւ ի Պատրիարքութեան սրբոյն Սրուսաղէմի՝ Տեսան Գրիգորի Վսեմազարդ եւ Գեղարշանիկ Վարդապետի: Իսկ եւ ի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ՝ Տեսան Յովնայոյ՝ արժանաւոր բանիւրան եւ աստուածաբան Վարդապետի: Ի Թուակտիւնս 1190:

Արդ՝ որք հանդիպիք զմա ընթերցող կամ զըսելով՝ յիշեալիք զպատեհաւ աղեցման սորին զգրպանաւ որբումնցի եղբայր մանուկն, զի եւ զուր յիշեցաւ լինիլիք ի բարեկեց
Ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

ՌՁ3.1 ֆո

207

Ս. ԳՐԻԳՐ ՏԱԹԵԼԱՍԻ, ԳՐԻԳ ՔԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՈՐ ԿՈՑԻ ՁՄԵՌԱՆ ՀԱՏՈՐ: Կ. Պոլս, 1740, 748 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ԳՐԻԳ ՔԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՈՐ ԿՈՑԻ ՁՄԵՌԱՆ ՀԱՏՈՐ:

Արարեալ սրբոյ Հորն մերոյ Գրիգորի Տաթևաշուն եօթնայոս վարդապետի: Տրպաղեցեալ օգնականութեամբ զուրք առաքելոցն Թաթէսի եւ Բարթողիմէոսի: եւ սրբոյն Գրիգորի մերոյ լուսաւորիչն: Եւ արարեալս վկային սրբոյն Մկրտայ:

Ի Հայրապետութեան սրբոյն էջմիածնի լուսակառոյց՝ տիրանկար՝ եւ անյաղթելի աթոռոյն, Տեսան Հազարու տանայի Հայոց երէցս երանեալ զերշնախ եւ երջանիկ աստուածաբան կաթողիկոսի: Եւ ի պատրիարքութեան սրբոյն երուսաղէմի ջրհոստակոյն տեղեացն Տեսան Գրիգորի սրբազան եւ աստուածաբան Վարդապետի: Եւ ի կոստանդնուպոլսոյ ջաղաքիս պատրիարքութեան՝ Տեսան Յովնայոս սրբազան եւ աստուածաբան զբաւեր ի մանասէր Վարդապետի: Զբաւեալ վերադրեցեալ սրբազան վեհին մերոյ:

Այլ եւ հրամանաւ երկուց սրբազանց վերադրեցելոց պատրիարքաց: Ընդ հովանեաւ սուրբ Աստուածանին բազմաշուք եկեղեցւոյն ի կոստանդնուպոլսոյ: Արդեամբ եւ Ժափիւք Հափաթի Մանասի Եանեապետին:

Թուին: Ձեզք: Յունվարի: Կ:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան քրքոյ Մատենիս

Փարսի:

...Որ իւրով ասաւ մարգարտութեամբն՝ եւ կարողութիւն անաբանութեան իմա՜ տալ ապիլ եւ ի յանդ հանել զպատուական եւ զհոգեւան մասեանս զայս, ի փառս իւրոյ մեծութեան եւ բարեբարութեան, եւ ի յօգուտ մանկանց եկեղեցւոյն, եւ ի պարմանս աղիւս Հայոց: Եւ եղև աւարտ սորին ի Թուին Հայոց Ձեզք, ի զեկամերբի Ծ:

Ի Հայրապետութեան լուսակառոյց մեծի եւ անյաղթելի աթոռոյն սրբոյն էջմիածնի տեան Հազարու զերշնախ եւ երջանիկ եւ աստուածաբան կաթողիկոսին:

Եւ երկուց սրբազան պատրիարքաց սրբոյն երուսաղէմի եւ կոստանդնուպոլսոյ տեան Գրիգորի եւ տեան Ովհանիսի աստուածաբան վարդապետացն:

Իսկ ընդհանրական մեծի աթոռոյն էջմիածնի Հաւատարիմ եւ Ժայրադոյն Զուրաբ՝ տեան Ովհանիսի հնչաղգեաց եւ խոհեմազարդ եւ աստուածաբան վարդապետի եւ ասաղ-նարդի սրբոյն Թուսայի առաքելոյն: որ է ի զոգնեաց զաւատին. որ եւ ի սոյն ամի՝ եկեալ էր Զուրաբ ի մեծն կոստանդնուպոլսոյ: եւ բազում անգամ յարդարեաց ապիլ զսուրբ մասեանս զայս: Այս բն յայտ լիցի սրբազան Հարցոյ եւ մանկանց սրբոյն եկեղեցւոյն: Զանդի չորք եղևն պատեհաւ աղեցման սուրբ մասեանս: Նախ՝ վերադրեցեալ սրբազան վեհն՝ որ եկն Զուրաբ ի ջաղաքս: եւ բազում անգամ յարդարեաց զիս եւ Հարկի եղ ի վերայ իմ: Երկրորդ՝ զի մի կորեցէ աշխատանք եօթնայոս վարդապետին մեծն Գրիգորի տաթևաշ-

ւոյն: Երբորդ՝ զի ո՛չ զայր է մէջ ազգիս մերում զիբոս այս: Բայց միայն առնեն: Զոր-
բորդ՝ զի ո՛չ ունէի մարմնաւոր յիշատակ է վերայ երկրի: Նաեւ չարք իմ եւ եղբարք՝ որք
Նանդիպէր ընթերցող զգրքացածորան մատենա, միով չարք մերի: յիշեցէր զնիկեցեալսն
իմ որք է ներգուստ երեւոյ կան:

Նաեւ յիշեցէր զվերադարձալ պտարիարզ վարդապետն՝ որ եւս օրինակ մի ապելոյ:
եւ բազում անգամ խորի եզ է վերայ իմ վտան ապելման սորա: Նաեւ յիշեցէր զԿոնստ-
նդիպեցի զպարտաւոր վարդապետն: որ եւ նա եւս օրինակ մի ապելոյ: Նաեւ չանդերեմալ եմք
ապել զերկրորդ չառարն՝ որ կոչի Ամառն: եթէ մայցէ տէր կարգաւթին, է կատար չա-
սուցանեմք: եւ յետ կատարելոյ զայս բարիբաւթիքամբ եւ ազօրիւք եօթնալոյս վարդա-
պետն մեծի Գրիգորի տաթիւացւոյն, է մար ունիմք զի զմնացեալ գրեանն նոյն սորոյն
Գրիգորի տաթիւացւոյն՝ ժողովել եւ ապել եւ սփռել սրգոյ ծաղիկ է մէջ ազգիս չարոյ:

Եւ արդ՝ որք չանդիպէր մատենին այսմիկ, եւ օգտիք է ամանէ ընթերցելով կամ լր-
սելով, յիշեցէր չոգեւորակոս սիրով է մարաւդ ազթո մեր, զմեղսման աննն իմ անար-
ժան ծառայոյ մերոյ, զմահաւոր Շահնազարս եւ զեղբարսն իմ զՍէնչառան: եւ զճեղք մեր
զՆանդապետն եւ զԲաղուստին: եւ զԿոնստնդիոս մեր զՆիքիթէն եւ զճիւս Նիքիթէն: եւ
զորդեանի մեր զԲովանդէն: եւ զԿոնստնդիոս եղբարսն մեր զԲաղուստին Ստեփաննոսն է տէր
չանդապետն: եւ զՊեդանն: եւ զԲովանդէն մեր զՆիքիթէն եւ զՄարգարեան եւ զԲուսմարն: եւ
զպապո մեր զՏէրուսն եւ զԳրիգոր Ովանդէն: եւ զմամիկո մեր զՄարտիամ եւ զճիւս Մար-
իամ եւ զմանեան արեան արաւ զմերմաւորս մեր յիշեցէր է զԵրեստոս: եւ զուգ յիշեալ լի-
լիք է ինքան տառնոյ ամեն:

Նաեւ յիշեցէր զՉոգեւոր եղբարսն իմ զԵտաթաղեցի Առաքելի որդի Սիմոն աղին:
Եւ արդ՝ զվերադարձեալ երկու եղբարսն չարապա՝ ոչ միայն զովելոյ եմք պար-
տաւոր եղբարք, այլեւ Նանդիլ չարկաւորիմք բարեկեցաց չուպաց նոցա: զի ուրա են որք
ունին զուսկ է սին ըստ առելոյն ետայնայ եւ երաճութեան արժանիք: Զի է բազում ան-
սակո բարեկարծութեան Բուս ինն թէ մեծ եւ յայտ իմն անեսի բարեկարծութեան է այս
ճանաչողացն յարան: զորայ զմեծութիւն նա միայն կարէ զիտել որ ճանաչ թէ որքան եւ
սրպոյն օգտութիւնք ծնանին է սուրբ զբաննն ընթերցմանէ:

Բայց մայցէ տէր մեր ճանաչել զանճամեմատ բարութիւն գրեանն եւ փափաղ ու-
նիլ այսպիսոյ յիշատակի յայտարարի յետ գնացելն մերոյ: որ իբր անստ աղբիւր բարու-
թեան միշտ զկին ընթանայ պտանառն իւրայ:

Գորտիք յիշել եւ զպապո մատենին՝ զԲրաղեացի Աբրահամ զպրին: որ իւր իւր մե-
սամբ անճանդիտաւ աշխատեալ եւս զմուրս սեւաթոյր կապարեայ զրոց ոչ չառատալով մայց
մշակաց: յիշեցէր եւ զննոյ իւր զՄարգարեան եւ Զաղեզն:

Գորտիք յիշեցէր եւ զաշխատասէր զարծոյս զորի եւ զբով շարագրող զրոցս կա-
պարեղինաց զարիտաւ: Առանն: որ է ցայտ եւ է ցերեկ չառաւ զբուն այսց եւ քան զարծ-
եալ՝ Թէ է չարեւն, Թէ է ցրուելն, եւ Թէ է փոփոխումն արեւելեալ զրոց: է սկզբնէն մինչ
է կատարումն սորա սրւով չափ յայտ աշխատեալ: Նաեւ զննոյն իւր զԳրիգորն եւ զՄար-
իամն: Յիշեցէր եւ զճիւս աշխատաւորս զարծոյս աղղման զիւրեցի սեւանեան Կարապետի
որդի զնիւղապետն որ բազում աշխատանս կրեաց: Այլ եւ յիշեցէր զԵրեստանի ծաղկա-
րար արեւցոյ Բարեկեց եւ զԲաղիս: Զկին ամենեցուն յիշեցէր եւ զմեղք մտնեալ անն
իմ անճանեար՝ որբարգրող սուրբ զբոյս եւ ըզյարմարող ցանկոյս ըստ կարեան, զՄարտի-
րոս զպրին՝ եւ զորդեանն իմ զԱրարին: Եւ չայցեմ է որբարսն ընթերցողաց չարաց իմոց
եւ եղբարցդ՝ զնիւղաւոս առ իտալման իմոյ:

Երեւոյդ՝ յիշեալ լիլիք:

Կիւլպէնեան Մատենադարան

230-154 Տա

ՏՅՆԱՆՈՅԵ ԵՒ ԱՆԵՏԱՐԱՆԱՆՈՅԵ: Կ. Գոլի, աղ. Ատտուստատուր Կոստանդնուպոլսեցի,
1740, 627 (384) + 48 = 422 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՏՅՆԱՆՈՅԵ ԵՒ ԱՆԵՏԱՐԱՆԱՆՈՅԵ: Կարգաւորութիւն եւ Հրահանգ Տէրուսեան Տօնից:
Զոր Կարգեալ Եւ Սահմանեալ Իտահակայ Հայրապետի՝ ըստ Արարողութեանն
Հայաստանեայց:

Եւ այժմիկ Տպագրեցեալ ի Թուին Հայոց 1180
 ի Կոստանդնուպօլիս Քաղաքի:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան:

Շնորհիւ եւ ողորմութեամբ տեան ձեռոյ յիսուի ջրիտոսի. եւ բարիօտութեամբ արագանաւ վկային իւրոյ սրբոյն Մինասայ՝ յանկ ելեալ աւարտեցաւ ի լաւ եւ ընտիր օրինակէ առպումն գրքիս այսորիկ՝ որ կուի Տօնացոյց:

Ի Հայրապետութեան Տեանն Հաղարու՝ ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի:

Եւ ի Պատրիարքութեան սուրբ Աթոռոց այսինքն Երուսաղէմի եւ Կոստանդնուպօլսոյ՝ Տեանն Գրիգորի եւ Տեանն Յօհաննիսի Աստուածաբան Վարդապետաց:

Ի Տպարանի արուղ աստուածաբանոյ:

Արդ որք վայելէ՞ր՝ մաղթեմ, զի ամ յամէ ի վճարման օրրին՝ յիշեալիք ի ջրիտոս զիս եւ զորդեակն իմ, որ է ծառայ ձեր ամենեցուն:

Նաեւ՝ զաշխատաւորսն զործարանիս զեւզողիցի տիրացու զաքարեայն եւ զկարենցի տիրացու յօհաննէսն. յորմէ եւ զուրք յիշեալ:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

264.1

1740

ԵԱՊԹ.

Երկրորդ մասը (էջ 1-48) տպուած է դեղին (էջ 1-16), վարդազոյն (էջ 17-32) եւ մանիշակազոյն (էջ 33-48) քուղբի վրայ:

209

ՆՈՐ ԿՏԱԿԱՐԱՆ: Կ. Պոլսի, ապ. Բարսեղ եւ Յակոբ Սերոսապետներ, 1740. 390 էջ:

ԱՆՈՒԱՆԱԹԵՐԹ

ՍՈՒՐԻ ԱՒԵՏԱՐԱՆ Տեանն Մերոյ եւ ժրկչին յիսուի ջրիտոսի Որ ըստ չորից աւետարանչաց սրբոց,

Մաաթեոսի, Մարկոսի, Դուկասի. եւ Յօհաննիս:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

Յիշատակարան Նոր տպեցման սուրբ Աւետարանիս:

Փառք...

...Եւ յայժմ ի վերջին ժամանակս՝ ապեցու Ողորմութեամբն աստուծոյ, եւ բարիօտութեամբ սուրբ աստուածանին ի թվին. ընծր. ի Հայրապետութեան սուրբ Էջմիածնի, տեանն Հաղարու՝ որապան կաթողիկոսին ամենայն Հայոց: Եւ ի պատրիարքութեան սրբոյն երուսաղէմի եւ կոստանդնու պօլսոյ տեանն Գրիգորի եւ տեանն Յօհաննիս որապանն աստուածաբան Վարդապետացի: Ի առպարանի սերաստացի երկու եղբարց բարսեղ եւ յակոբ անդիտան ծառայոյն: Արդ որք վայելէ՞ր զուրբ աւետարանս զայս, յիշեալիք զվերորդեալ ծառայոյն ձեր եւ զորդեակն ձեր զաքարիէն որ է Հարօղ գրոյն, զտարգիսն, զաստուածաուրն, եւ զմիբանին: Յիշեալիք եւս ջրիտոսի սիրով զապուլինիցի ըզխօճա Նիկողոս. որ ըստ բարեօէր բարութեանց քանի մի զբոժ փոխ աւելով օգնեաց մեզ ի գործս այս Եւ որ յիշէ՞ր՝ յիշեալ լիլիք ի տեանն ձերմէ յիսուի ջրիտոսի յաւուր աւելի յարութեան ամենայն ժողովան ամէն: Եւ զաշխատաւորսն զործարանիս զապուլինիցի յօհան յովանէսն եւ զուրք յիշեալ լիլիք ի ջրիտոսի ամէն:

Կիւլպէնկեան Մատենադարան

225.4

1740

Կազմեց՝ Ա. Գ.

(Շար. 13)